

Minnet kräver vaksamhet

”Hur judehatet ser ut och fungerar i vår tid har vi fått exempel på, i de islamistiska attentaten i Paris och i Köpenhamn i fjol. Vi kan fortfarande se hur uråldriga antisemitiska myter om judars makt, inflytande och ondska...flyter samman med politisk extremism som hittar näring i Mellanösterns konflikter. Vi har den antisemitiska föreställningen om ’kulturmarxismen’, som en aning paradoxalt vunnit mark hos den islamhatande höger som vinner mark i Europa.

På Förintelsens minnedag ska vi minnas offren och försöka ta in hur det som hände kunde hända. Men minnet kräver något av oss: vaksamhet och förståelse för att antisemitismen inte föddes i Auschwitz och inte försvann när dödslägren befriades och tömdes.”

Daniel Swedin
Aftonbladet 27/1 2016

Oroande statistik

2015 VAR YTTERLIGARE ett mörkt år när det gäller hat och angrepp mot judar i Frankrike. Enligt statistik från det franska inrikesministeriet och organisationen SPCJ anmäldes 808 antisemitiska incidenter under fjolåret. Det är något färre än under 2014, men nivån är fortsatt hög.

Den allvarligaste händelsen under 2015 var den jihadistiska terrorrattacken mot en judisk matbutik i Paris i januari, där 29 personer togs som gisslan och fyra personer mördades. Enligt SPCJ riktades 40 procent av samtliga anmälda rasistiska incidenter mot judar.

Även i Storbritannien var utvecklingen fortsatt oroande. Organisationen Community Security Trust registrerade 924 antisemitiska incidenter under 2015. Sedan CST började registrera incidenter har högre nivåer rapporteras för endast två år, 2009 och 2014.

I motsats till vissa andra år med höga nivåer hade det höga antalet rapporterade incidenter i Frankrike och Storbritannien 2015 inget samband med den israelisk-palestinska konfliktens utveckling.

Kritisk utgåva av Mein Kampf

I JANUARI I ÅR PUBLICERADES i Tyskland en kommenterad kritisk utgåva av Adolf Hitlers Mein Kampf. Boken ges ut av Institut für Zeitgeschichte och innehåller 3 500 kommentarer författade av forskare från olika discipliner. Utgåvan möjliggjordes genom att upphovsrätten efter 70 år slutat gälla.

Nyutgåvan väckte olika reaktioner. Josef Schuster, ordförande i de tyska judarnas centralråd, försvarade den kritiska utgåvan med hänvisning till behovet av kunskap om nazismen och Hitlers tankevärld.

SKMA:s ordförande Willy Silberstein kommenterade utgåvan i Dagen 10/1: ”Det handlar i detta fall om en kritisk utgåva med kommentarer författade av historiker och andra forskare. Mein Kampf utgör trots allt ett viktigt historiskt dokument, därför är det bra att en kritisk edition finns tillgänglig och kan utgöra en motvikt mot de många utgåvor som existerar och som saknar vetenskapligt grundade kritiska kommentarer.”

Bodnia utlöste debatt

NÄR DEN DANSKE skådespelaren Kim Bodnia, som spelade rollen som polisen Martin Rohde i tv-serien Bron, hoppade av den tredje säsongen

17/2 att församlingen inte hade något ”intresse av att utnyttjas i en politiserad diskussion om situationen för oss judar i Malmö”. Han menade att Bod-

nian hänvisade han till missnöje med manuset. I en intervju på den israeliska nyhetsajten Walla! den 9/2 tillade Bodnia att problemet med antisemitism i Malmö, där serien bland annat spelas in, gjorde beslutet enklare att fatta. ”Det är inte särskilt trevligt och behagligt

att vara där som judisk person”, sade han. ”När de inte hade ett manus som kändes rätt, så kunde jag säga ’jag känner mig inte säker här’.”

Bodnias uttalande ledde till debatt i Expressen, bland annat mellan olika politiska företrädare i Malmö. Freddy Gellberg, vice ordförande i Judiska församlingen i Malmö, replikerade den

generaliserade och påminde om att fientlighet mot judar inte är ”ett problem enbart för vår stad. Antisemitismen finns överallt – även i Kim Bodnias hemstad Köpenhamn, ja även i Stockholm”.

Gellberg hävdade att Judiska församlingens relation med kommunledningen och ledande

politiska partier i Malmö förbättrats och hänvisade till stödet för det nyligen öppnade judiska informationscentret i staden. Dialog och öppenhet är nödvändigt, skrev han, men efterlyste även ”mycket mer av utbildning om antisemitism, en större lyhördhet mot antisemitiska tendenser i skolorna, rättsliga åtgärder för att straffa hatbrott.”

Kim Bodnia och Sofia Helin i ”Bron”.

FOTO: CAROLINA FROMMARE, FILMLANCE INTERNATIONAL

ÖPPNA ÖGONEN FÖR EXTREMHÖGERNS JUDEHAT

Vi har hört det under många år nu, från debattörer och självutnämnda experter: extremhögern har övergivit antisemitismen, judarna är inte längre en måltavla för deras hat utan har ersatts av andra grupper.

Som generell beskrivning av det högerextrema landskapet i Europa och Sverige har denna bild hela tiden varit falsk och är så fortfarande idag. Detta landskap består av olika rörelser och miljöer med delvis överlappande, delvis särskiljande ideologier.

Där finns högerpopulistiska partier för vilka antisemitismen inte är viktig men heller aldrig varit det, varför judar inte "ersatts" med en annan måltavla.

Där finns partier som franska Front National, som under Marine Le Pens ledning sökt mota tillbaka den antijudiska strömning som alltid funnits i partiet och som ständigt underblåsts av hennes far, Jean-Marie Le Pen.

Och där finns partier som Sverigedemokraterna, där antisemitismen alltid funnits med, som numera söker framställa sig som judehats främsta vedersakare – framför allt för att använda frågan som ett slagträ mot muslimer – men där antijudiska uppfattningar återkommande bubblar upp ur partileden och SD-vänliga nätopinioner.

Men där finns också en rad högerextrema rörelser och miljöer för vilka judehatet har varit och fortsätter vara centralt. I Europa handlar det om partier som till exempel grekiska Gyllene gryning, ungerska Jobbik och polska Ruch Narodowy. I Tyskland spelar antisemitismen en avgörande roll i NPD och bland så kallade «autonoma nationalisterna», men lämnar också tydliga avtryck i den antimuslimska och flyktingfientliga Pegida-rörelsen.

SAMMANFLÄTNINGEN AV FLYKTINGMOTSTÅND, muslimhat och antisemitism återspeglar en visserligen inte ny men av allt att döma växande propaganda i extremnationalistiska miljöer. I agitationen för-

»Utvecklingen
är i hög grad
okänd.«

enas ofta beskrivningar av flyktingströmmarna som ett demografiskt och "kulturellt" hot mot Europa, enskilda stater eller den "vita" befolkningen med konspirationsteorier enligt vilka skeendena iscensatts och styrs av judar.

Även i Sverige finns en rad högerextrema rörelser och miljöer inom vilka antisemitismen utgör en ideologisk grundbult. Som historikern Heléne Lööv påpekar i sin bok *Nazismen i Sverige 2000-2014* (2015): "Antisemitismen är det bärande fundamentet i vit makt-världens ideologi – det kitt som binder samman det myller av sekter och organisationer som utgör denna undergroundkultur. Antisemitismen är lika central för de moderna aktivisterna som den var för 1930-talets nationalsocialister."

I detta nummer av Nyhetsbrevet skriver Jonathan Leman, researcher på Expo, om antisemitismen inom den svenska extremhögern. Artikeln

beskriver ett flertal av de rörelser, sajter och förlag som sprider hat mot judar och som står för en betydande del av den omfattande antijudiska propaganda som florerar på nätet. Och den pekar på hur detta budskap letar sig allt djupare in i SD-vänliga miljöer.

Det är en viktig artikel. Den utveckling Jonathan Leman belyser är inte bara allvarlig och skrämmande, den är också, vågar jag påstå, i hög grad okänd.

NU TILL NÅGOT mer hoppingsvande. SKMA har nyligen avslutat sitt stora utbildningsprojekt om Förintelsen, antisemitism och rasism. Satsningen, som pågått sedan hösten 2014 och riktat sig till högstadieelever och lärare, har inbegripit studieresor till Förintelsens platser i Polen såväl som för- och efterseminarier på hemmaplan. Totalt har 408 elever och 81 lärare från 84 olika högstadieskolor runt om i Sverige deltagit!

Utvärderingarna visar tydligt att detta är en utbildning som givit djupa avtryck och motiverat många ungdomar att ta kampen mot antisemitism och rasism (läs mer på s. 12). Stort tack till Lena Jersenius och Mathan Ravid på SKMA och till Ewa Andersson och alla andra för enastående insatser för att göra detta projekt så framgångsrikt!

TILL SIST EN påminnelse till dig som tycker kampen mot antisemitism är viktig: Stöd SKMA! Bli stödmedlem eller ge ett bidrag! Gå in på skma.se eller ring 08 667 60 90. Vill du ge ett bidrag direkt så använd plusgiro 30 129-1 eller bankgiro 861-6112. Du kan även swisha ett bidrag till SKMA på nummer 123 288 68 93. Tack för ditt stöd!

Willy Silberstein
Ordförande för Svenska kommittén
mot antisemitism

Selektiv antirasism på högskolan

”Normala spärrar tycks inte gälla för antisemitism”

Lärare som konfronteras med antijudiska uttalanden men inte vet hur de ska bemötas. En antirasistisk norm som inte omfattar fientlighet mot judar. Nils Karlsson, högskolelärare och kommunalpolitiker i Malmö, bekymras över en såväl oklar som accepterande och räddhågsen hållning till antisemitism.

Det här ingen vetenskaplig artikel. Bevisföringen är anekdotisk, det statistiska underlaget litet och inte på något sätt randomiserat, och i den mån den är filosofisk är den kontinental snarare än analytisk.

För några veckor sedan började jag fundera över rasism jag stött på som lärare i etik och vetenskapsteori på Malmö Högskola. Jag är själv inte drabbad, jag är vit skäggig svensk medelklass, men jag blir såklart illa berörd och klasserna innehåller människor från hela världen, både med och utan skägg.

Ingen skall behöva gå till skolan och tvingas höra rasism. Om det

inte tycks gälla. Att andra studenters acceptans är större. Så jag frågade bekanta lärare, tidigare kolleger och ytliga lärarkontakter på Twitter om och hur de mött antisemitism i undervisningssituationen. Och de flesta har gjort det någon gång. Och det verkar vara något som är svårt att bemöta och inget som det finns klara instruktioner för från skolledning. De jag pratat med undervisar på alla nivåer från grundskola till universitet.

DEN ANTISEMITISM JAG och mina kolleger mött har tagit sig olika uttryck. Allra vanligast tycks vara konspirationsteorier och föreställningar om judars ondska hos studenter

tas kränkande att få grundläggande värderingar ifrågasatta. Ändå är det en konflikt vi måste våga ta, såklart. Men det vore lysande om vi pedagoger, oavsett nivå vi undervisar på, ges resurser att hantera antisemitism. Konkreta redskap.

Nu är det självklart inte så att alla antisemiter har rötter i Mellanöstern. På högskolenivå mötte jag antisemitism från studenter med alla möjliga bakgrunder, och ibland arbetskamrater i fikarummet. Det vanligaste var personer som ville diskutera konflikten mellan Israel och Palestina och som inte kunde hålla isär Israel och judar. Men även akademiska antisemiter bär inte sällan på samma antisemitiska myter som alla antisemiter. Det är samma organstöldsteorier, samma påstådda kontroll av media, och så vidare.

JAG TYCKER SÅKLART situationen är oacceptabel, men jag har inga lösningar att presentera. Det här är bara en reflektion över ett fenomen. Jag upplever att i takt med att den rasistiska tonen höjts i samhället, där nu det sociala stigmat med att häva ur sig hat mot t.ex. flyktingar bryts ner allt mer och mer och att ”säga det ingen vågar säga” på något sätt blivit ett tecken på mod snarare än brist på grundläggande social kompetens, blir också antisemiterna mer högljudda.

Den sista föreläsningen jag höll innan jag blev tjänstledig för att bli politiker handlade om pliktetik. Jag pratade om de stentavlor Moses bar ner från berget, de är ett av de äldsta och mest kända exemplen på pliktetik. En student uppfattade historien som påfallande judisk. Han tyckte författaren till läroboken hade ett misstänkt judiskt namn. Och han hade inte vett att hålla tyst om det. Ingen reagerar. De andra studenterna är vana. Och det var ju bara ett skämt.

Det börjar bli många sådana skämt nu.

Nils Karlsson

Universitetsadjunkt och kommunalråd (MP) i Malmö

FOTO FRIDA ROJER

Nils Karlsson

händer brukar jag direkt ta upp det och förklara att det är oacceptabelt. Jag undervisar vuxna människor och om vuxna människor kränker andra så får de helt enkelt tåla en tillsägelse. För det mesta har vuxna människor dessutom vett att hålla tyst med sina rasistiska fördomar i föreläsningssalen. Högskolan är intellektuell och alla känner väl till den antirasistiska diskurs man förväntas hålla sig till.

Utom när det gäller antisemitism. Där uppfattar jag att normala spärrar

med rötter i Mellanöstern. Många av mina bekanta vittnar om att det komplicerar saker. Hur bemöter man utan att framstå som rasist? Hur bemöter man föreställningar som inte grundas i fakta utan i diskussioner kring köksbord, som delas av elevens bekanta, som ibland är en integrerad del i elevens begreppsapparat? Och hur gör man det på den tid som är avsedd att lära ut vad det nu kan vara till en hel klass?

Det kommer självklart uppfat-

I motsats till vad som ibland påstås spelar antisemitismen en central roll inom dagens svenska högerextrema. Samtidigt letar sig denna propaganda allt djupare in i SD-vänliga opinioner på nätet. Jonathan Leman beskriver radikalnationalismens antisemitiska rörelser och miljöer.

Den högerextrema

Radikalnationalistisk och högerextrem antisemitism utgör en stor del av den antijudiska propaganda som sprids i den svenskspråkiga delen av Internet. Nazister, nyfascister och andra rasideologiska grupperingar har länge spridit idéerna men nu letar de sig in allt djupare in i den SD-vänliga nätrörelsen.

Inom den rasideologiska miljön (även kallad vit makt-miljön) spelar antisemitismen en central roll. Hos Svenska motståndsrörelsen är den särskilt rå och öppen, men den är även viktig inom den övriga rasideologiska miljön som består av mer "pragmatiska" nazistiska grupperingar och nyfascistiska grupper som samlas kring etno- och

grupperingarna i den rasideologiska miljön är att judarna ligger bakom invandringen till Sverige, Europa och västvärlden. Den propagandan är inte ny, den var tydlig i 1980- och 90-talets högerextremism. Invandring, mångkultur och mänskliga rättigheter påstås vara den föregivna judiska sammansvärjningens plan för att krossa "vita" (idag ofta kallade européer) och kontrollera världen. "Verktygen" är desamma som i andra antisemitiska kretsar. Judarna påstås kontrollera bankväsendet, de högre lärosätena, medierna och de politiska partierna.

Ett annat område är homofobin och motståndet mot jämställdhet. Feminismen och HBT-rörelsen anses ha skapats av judar. Rätten till abort innebär här ett massmord på "vita" barn. HBT-rättigheter och strävan efter jämställdhet mellan könen ses som en strategi för att rasera grunden för kärnfamiljen och "traditionella" uppfattningar kring manligt och kvinnligt.

Jan Milld (som under mitten av 00-talet var partisekreterare i SD) summerar tänkandet genom att räkna upp, vad han kallar, "agendajudarnas" fyra punkter: "Mångkultur, Invandring, HBT, Genustokerier".

Ett tredje område är internationell politik och säkerhetspolitik. Här cirkulerar konspirationsteorier om att Israel och "sionismen" är inblandad i så gott som varje oroshärd och gamla troper om att USA, och framför allt landets utrikespolitik, kontrolleras genom judisk eller "sionistisk" destruktiv makt och manipula-

tion. Allt fler högerextrema har de senaste åren dessutom intagit en position där Putins Ryssland ses som en allierad i kampen mot denna ordning.

Ett fjärde område utgörs av öppet förintelseförnekande eller ifrågasättande och relativisering av folkmyrdet på judar under andra världskriget. Syftet är både att rehabilitera det egna tankegodset och att legitimera och sprida antisemitism.

Nedan ges en översikt som visar de mer framträdande radikalnationalistiska medierna och aktivistgrupperna som står för och sprider antisemitism.

NORDISKA MOTSTÅNDRÖRELSEN (NMR)

Den våldsamma och öppet nazistiska organisationen bildades 1997 och är mer känd under namnet Svenska motståndsrörelsen eller SMR. Sedan Svenskarnas parti (SvP) lades ner för ett år sedan har NMR blivit den ledande nazistiska organisationen. De sätter upp klistermärken med budskapet att judarna styr världen, anordnar studiecirkel där Sions vises protokoll och förnekandet av Förintelsen lärs ut.

Från talarstolen i Ludvikas kommunfullmäktige höll en av organisationens ledare, inkuppad på ett SD-mandat, i följande tal om "sionistiska globalister som faktiskt har en plan och vill förinta vårt folk". På Nordfront, en kombinerad nyhets-sajt och organisationshemsida, presenteras nyheterna genomgående ur ett grovt antisemitiskt och rasideologiskt perspektiv. I texterna utgör den "judiska världskonspirationen" en återkommande förklaring till historiska och samtida skeenden och Förintelsen stämplas som en bluff.

MOTGIFT

Motgift började som nätradio Radio Framåt 2012 och var då kopplad till det nu nedlagda nazistiska Svenskarnas parti. 2014 intog de en mer oberoende hållning till SvP. De knoppade av och lanserade sajten Motgift, som förutom närradio även har blogg, forum och en nätbutik.

Motgifts kärngrupp består av den tidigare ideologen från Svenska motståndsrörelsen, Magnus Söderman, Svenskarnas partis tidigare styrelseledamot Dan Eriksson och Jonas De Geer som 1999 grundade Samtidsmagasinet Salt. De antisemitiska utfallen är många, inte minst från Jonas De Geer.

Så här lät det när han sommaren 2015 intervjuades i den engelskspråkiga antisemitiska och rasistiska närradion Red Ice Radio:

"Man kan inte bortse från den judiska faktorn,

Propaganda på Jan Millds blogg (skärmbild).

rasnationalism, antisemitism, islamofobi och ett motstånd mot demokratiska värden.

Den vanligaste anklagelsen mot judar från

Antisemitismen

så enkelt är det. Det här är något som pågått i 2000 år, åtminstone. 2000 år, typ. Det är en form av krig. Vi har mitt ibland oss vad många har beskrivit som en fientlig elit. De styr våra banker och vår media. Så enkelt är det och det är en analys som många har gjort, och då syftar jag inte bara på Adolf Hitler ... Den organiserade judenheten bedriver faktiskt ett krig mot resten av världen, framför allt gentemot den vita kristna världen.”

LOGIK

Efter att Svenskarnas parti (en fortsättning på 1990-talets och 00-talets Nationalsocialistisk front) lades ned i maj 2015 gick ledande profiler från nazistpartiet vidare till Logik, som ägnar sig åt bokutgivning, driver en nätbutik och anordnar konferenser.

Logik Förlag anordnade i fjol en konferens med de amerikanska högerextrema antisemiterna Mark Weber och Kevin MacDonald. Weber har tidigare lett "Institute for Historical Review", en organisation som bildades i syfte att ge förintelseförnekandet en seriös framtoning. MacDonald, en utvecklingspsykolog som förmedlar rashat och antisemitism i evolutionspsykologisk språkdräkt, har bland annat efter Breiviks terrordåd på Utöya beskrivit gärningsmannen som "en seriös politisk tänkare med många goda insikter och praktiska idéer om strategi".

Men Kevin MacDonald är framför allt känd för att driva tesen att judarna har fyra egenskaper som påverkar deras handlande. Dessa egenskaper är etnocentrism, intelligens, psykologisk intensitet och aggressivitet. Teorierna, som går ut på att judar är ett hot mot icke-judar, har inte gått hem bland andra evolutionspsykologer. Däremot har de satt en tydlig prägel på nazisters och andra högerextrema antisemiters retorik.

I Sverige gavs MacDonalds bok "Kritikkulturen" ut 2006 av Nordiska förbundets förlag, det nyfascistiska förlaget Arktos föregångare. Flera skribenter på den till Nordiska förbundet kopplade bloggportalen Motpol.nu, som grundades samma år, lyfte fram MacDonald och gav spridning åt hans teorier.

MacDonald medverkade i november i fjol i två sändningar från Nordiska motståndsrörelsens närradio. I samtalen beskrevs judar bland annat som parasiter.

NYA TIDER

Veckotidningen bildades 2012 sedan interna konflikter i Nationaldemokraterna lett till att Vavra Suk fick lämna partiet och sin roll som chefredaktör för partiets tidning Nationell Idag. Suk fick med sig flera av tidningens medarbetare från Nationell Idag, däribland Sanna Hill som även skrivit för nazistiska Svenska motståndsrörelsen, en organisation Nya Tider framställer i positiv dager.

Nya Tider har bland annat tagit förintelseförnekaren Richard Williamson i försvar och hyllat honom som "frispråkig" och "rebellisk". En i raden av skribenter med antisemitisk koppling är Gunnel Wahlström, känd för sitt brinnande försvar av judehataren och förintelseförnekaren Ahmed Rami i början av 90-talet. Enligt Wahlström var Rami, mannen bakom Radio Islam, "en mycket intressant, intellektuell och mycket vänlig person" som "kan svara på alla frågor". När Wahlström intervjuades av Judisk Krönika 1992 rekommenderade hon Ramis litteratur, lyfte fram förintelseförnekaren Robert Faurisson och ifrågasatte själv Förintelsen.

I Nya Tider håller Wahlström den traditionen vid liv men istället för Rami är det den franske antisemiten Dieudonné som försvaras som "en stackars satiriker" som "inte hör till medieeliten". Wahlström lyfter också fram den estnisk-svenske förintelseförnekaren Jüri Lina, som även han har medverkat som skribent i Nya Tider. Hans antisemitiska litteratur marknadsförs återkommande i tidningen.

Nya Tider präglas av en hårdvinklad Kremlvänlig rapportering parad med konspirationsteorier, inte sällan antisemitiska. Ett illustrativt exempel är återgivningen av en nyhet från RT (tidigare Russia Today) om ett läckt telefonsamtal mellan de ukrainska politikerna Nestor Shufrych och Julia Tymosjenko i samband med den ryska annekteringen av Krim. Shufrych återger ett samtal där någon för honom beskrivit ryssarna som utstötta. Nya Tider (17/2014) förfalskar citatet så att ryssarna istället pekas ut som "gojer" (dvs icke-judar), en term som ofta används i antisemitisk propaganda för att framställa judar som fientliga mot icke-judar.

Underförstått är att de ukrainska politikerna är judar eller kontrollerade av judar och Tymosjenkos utbrott om att skjuta ryssar förvandlas till en "judisk" lust att mörda "gojer", dvs icke-judar.

I verkligheten är ordet som används ryskans "izgoi" som betyder utstött ur samhället. Det står klart och tydligt "outcasts" i textningen till det videoklipp från RT som Nya Tider bygger sin nyhet på. "He asked: 'What should we do now with the 8 million Russians that stayed in Ukraine? They are outcasts!'" Trots det skriver Nya Tider: "Han frågade, vad ska vi göra med alla det åtta miljoner ryssar som stannat i Ukraina? De är ju gojer [nedsättande om icke-judar]".

Nya Tider åtnjuter en tilltagande popularitet

Den amerikanske antisemiten Kevin MacDonald ges ut av Logik förlag.

och legitimitet bland sverigedemokrater. Den SD-närstående sajten Avpixlat gör sedan länge reklam för Nya Tider och högt uppsatta Sverigedemokrater som Kent Ekeröth delar material från tidningens webbsida och har medverkat i ett studiosamtal i Nya Tiders webb-tv.

Vid den uppmärksammade "Folkets demonstration" i Stockholm (30/1) som arrangerades av en SD-politiker från Enköping var tre av talarna skribenter i Nya Tider.

GRANSKNING SVERIGE

Youtube-kanalen Granskning Sverige bildades

2014 och vann snabbt popularitet inom såväl den rasideologiska miljön som bland SD-politiker. Arbetsmetoden består av att kanalens medarbetare per telefon kontakter olika offentliga personer och utger sig för att vara nyfiken allmänhet. Samtalet spelas in för att sedan klipplas ohederligt och presenteras för lyssnarna.

SD-politikern Nina Drakfors sitter i barn- och utbildningsnämnden i Skara. Samtidigt är hon "reporter" och ansiktet utåt för Youtube-kanalen. I sändningar lyfter hennes medarbetare bland annat fram den tyske förintelseförnekaren Germar Rudolf och ställer frågan om man är "antisemit" om man ifrågasätter det nazistiska folk mordet på judar under andra världskriget.

På sin Facebooksida delar Nina Drakfors material präglad av antijudisk konspirationstro och gillamarkerar en rad antisemitiska sidor, en av dem Björn Björkqvists, tidigare ideolog i Nationalsocialistisk front. Sverigedemokraterna har aldrig ifrågasatt Nina Drakfors extraknäck, material från Granskning Sverige har delats entusiastiskt även av partiets mer framträdande företrädare.

NORDISK UNGDOM

Aktivistgruppen Nordisk ungdom bildades 2010 av personer med bakgrund i Nationaldemokraterna. Grundaren, Patrik Forsén, har i sociala medier beskrivit Förintelsen som "en allierad propaganda-uppfinning" med "syftet att förinta det tyska folket" och hänvisat till den nu nedsläckta förintelseförnekarsajten "Sann historia".

I en artikel på den öppnet nazistiska sajten Nationell.nu skrev Forsén: "Det våra sionistiska och kapitalistiska fiender vill se är en identitetslös massa av människor, utan specifik etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet. Vi ser hur de har gjort i västvärlden. De har ersatt kyrkan med shoppingcentrum – andlighet med materialism. Men fortfarande finns ett frö av motstånd i de svenska områdena – något våra fiender är livrädda för ska gro. Men den dagen då alla invandrare är integrerade, då vi alla är 'världsmedborgare', har fienden vunnit."

Nordisk ungdom har i en "aktion för Palestina" 2011 hällt blod (eller något som ska se ut som blod) över monumentet vid Raoul Wallenbergs torg i Stockholm. Talespersonen Fredrik Hagberg skrev på årsdagen av Anders Behring Breiviks terrordåd: "Idag minns vi Utöya, och alla de som

SD-politikern Nina Drakfors är "reporter" på YouTube-kanalen Granskning Sverige.

fallit offer för sionism."

Organisationens husband "Wäfflor Waffan" förnekar Förintelsen i låten "Lampskärmar och tvål" och påstår att "sionisterna" låg bakom 11-septemberattacken mot USA i låten "World Fake Center". I låten "Israhell" framförs texten:

*Det utvalda folket säger sig ha Gud på sin sida
Och ingenting går upp mot att se andra folk
lida*

*Vi är hundar i deras ögon – de vill att vi ska dö
Vi är smutsiga gojer – av icke-judisk börd
Så vilka är de riktiga rasisterna – sionisterna!*

Bildsajten Koling.nu utmärker sig med glorifiering av rasistiskt våld och högerextrem terrorism. Sajten lyfter fram Nordisk ungdoms aktiviteter och har även publicerat en rad antisemitiska bilder. Domänen registrerades och innehåller Nordisk ungdoms ledare. Under det senaste året har Nordisk ungdom börjat samverka allt mer med Motgift.

FRIA TIDER

En av de större radikalnationalistiska sajterna är Fria Tider. Den grundades 2009, beskriver sig som "paleokonservativ och paleolibertariansk" och står idag nära den nyfascistiska tankesmedjan Motpol.

Gång på gång rycker Fria Tider, genom vinklade nyhetstexter, ut i försvar för olika offentliga personer som uppmärksammats för antisemitism. Några exempel i mängden:

2012 lyfte sajten fram den franske högerex-

treme ideologen Alain Soral och dennes kamp mot ett "globalistiskt etablissemang". Soral har bakgrund i Front National och lanserade tillsammans med den ovan nämnde Dieudonné ett antisemitiskt politiskt parti ("Liste Antisioniste") till Europaparlamentsvalet 2009. Partiet lovade att "befria vår stat, vår regering och våra institutioner från de sionistiska organisationernas grepp" och att "utrota alla former av sionism i nationen."

Fria Tiders ledarblogg anslöt sig 2012 till den i USA verksamme svenske statsvetaren Claes Ryns teori om att president Barack Obama och hans administration inte styr USA utan att denna makt i själva verket finns hos en "permanent regering" bestående av personer med judisk släktbakgrund.

När det avslöjades att en kandidat på en av Centerpartiets listor inför valet 2014 spridit en grovt antisemitisk video från den tidigare Ku Klux Klan-ledaren David Duke var Fria Tiders vinkel att politikern "spridit en video där det förekommer kritik mot judar, även känt som antisemitism".

Förintelseförnekaren Richard Williamson hävdade 2009, intervjuad av SVT:s Uppdrag Granskning, att inte en enda jude gasades ihjäl av nazisterna och att inte fler än 200 000-300 000 judar dog i nazistiska koncentrationsläger. I en nyhet om biskopen från 2014 skrev Fria Tider att "Williamson konstaterade att historiska bevis starkt talar emot att gaskammare användes för att utrota judar på order av Adolf Hitler".

Inför valet 2014 kunde Expo visa att var tredje SD-kandidat i sociala medier delat eller uttryckt sympati för sidor med koppling till nazism eller

SD-politikern Ronny Edlunds Facebooksida.

nyfascism. Av dessa var Fria Tider den vanligast förekommande.

SVERIGEDEMOKRATERNA

Trots officiella avståndstaganden är Sverigedemokraterna ett parti där antisemitismen frodas. Listan över avslöjandena om antisemitiska utspel från SD-politiker börjar bli lång och en betydande del av partiets representanter delar regelbundet material från och uttrycker stöd för sajter med antisemitisk orientering, inte minst ovan nämnda Fria Tider.

I sin officiella retorik tar Sverigedemokraterna avstånd från antisemitism. Och när en sverigedemokrat anses utgöra en belastning för partiet kan antisemitiska utspel lyftas fram som grund för uteslutning. Men den hållningen är långt ifrån genomgående eller konsekvent. Tvärtom sticker SD ut med en mängd fall av antisemitism som partiledningen blundar för och som får passera utan märkbara reaktioner.

I januari (26/1) kunde Expo visa att SD-politikern i Alvesta, Tommy Ernemyr – som tidigare uppmärksammats för en nazisttatuering och sitt förflutna inom Nationalsocialistisk front – har delat vit makt-låten "Död åt ZOG!" av gruppen Vit aggression. I låten hyllas den amerikanska terrorgruppen The Order. Vit aggression uppmanar till väpnad kamp mot en påstådd judisk sammansvärjning som styr Sverige. Som en kommentar till sin delning skrev Ernemyr: "fan sitter ju o nästan gråter så vacker det är". På en fråga om det inte är "dags att sluta gråta och applicera budskapet ist?" sva-

rade Ernemyr: "absolut, ja e på utan en tvekan". Sverigedemokraterna har inte agerat mot Tommy Ernemyr. Tvärtom har han nyligen fått partiets förtroende som nämndeman i Växjö tingsrätt för perioden 2016-2019.

Samma vecka visade "Inte rasist, men..." att Ronny Edlund, SD:s gruppleddare i Örn-sköldsvik, gjort en mängd antisemitiska delningar på sin Facebooksida. I juli 2015 skrev han att det är "Zionist judarna som har den osynliga makten här i Världen, även här i lilla Sverige...". Från Sverigedemokraterna har avslöjandet mötts av kompakt tystnad. I november 2014 uppmärksammade Expo att David Bergquist, SD-politiker i Nacka, hyllat den nazistiska filmen «The Greatest Story Never Told» som en "rakt igenom objektiv dokumentär". I filmen förnekas Förintelsen och Adolf Hitler hyllas. Den nazistiska organisationen Svenska motståndsrörelsen använder filmen som utbildningsmaterial. Bergquist har även delat material från och uttryckt sympati för förintelseförnekaren Jüri Lina och tagit nazistiska Svenskarnas parti i försvar. Henrik Vinge på SD:s pressavdelning kommenterade granskningen såhär:

– Jag kan omöjligt ta det här på allvar när jag får det kastat på mig. Jag tycker du ska ta det med honom. Jag känner inte till det här

Efter Expos granskning har Bergquist fortsatt sprida pro-nazistiskt och antisemitiskt material, bland annat en film som hyllar SS. Han är fortfarande SD-politiker i Nacka. Tendensen syns även på den partiet närtstående

sajten Avpixlat. I slutet av förra året länkade Avpixlat till filmen "With Open Gates: The Forced Collective Suicide of European Nations", som beskriver flyktingströmmarna in i Europa som ett av "sionister" orkestrerat folk-mord på "vita" europeer.

GRÄNSERNA SUDDAS UT

Under det senaste året har vi också kunnat se allt fler och tydligare exempel på överlappningar mellan den sverigedemokratiska rörelsen och den antisemitiska konspirationismen (även kallad konspiracismen). Bland annat föreningen Cui Bono i Göteborg lockar såväl sverigedemokrater som konspirationister till sina föreläsningar. Under 2015 har jag för Expos nyhetssajt gjort flera nedslag i myllret av SD-vänliga Facebook-grupper. Här varvas material från antisemitiska sajter med nyheter om den senaste mätningen av partisympatier, glädjeytringar över misstänkta attentat mot flyktingar och uppmaningar direkt från SD:s kommunikationsavdelning om att delta i en kampanj som partiet startat.

Det pågår en utveckling där nyfascistiska och nazistiska grupper börjar verka i sammanhang som är SD-vänliga, detta har accelererat sedan SvP lades ner i fjol och är del av en uttalad strategi från grupperna att radikalisera den sverigedemokratiska rörelsen. Men vi ser även det omvända att flera framträdande personer ur den sverigedemokratiska rörelsen rört sig in i den rasideologiska miljön. Här kan tilläggas att denna utveckling inte är specifik för Sverige. Bland annat den tyske forskaren Andreas Zick har pekat på snarlika tendenser inom det högerpopulistiska och högerextrema politiska landskapet i Tyskland.

Exemplen är många som visar på att den renhållning SD:s partiledning i perioder talar om saknar förankring i partileden. SD:s gräsrotter finns i den väv av nyhetssajter, Facebookgrupper och forum som utgör det radikalnationalistiska digitala landskapet.

På sajten "Riktiga nyheter" samlas material från i stort sett all självutnämnd "alternativmedia" på ett och samma ställe. Där finns inga gränser mellan populistiskt tal om en "elit" som sviker "folket" och de antisemitiska konspirationsteorier som brukar inledas med just sådana formuleringar.

Jonathan Leman

Researcher på Stiftelsen Expo

Eichmann och missbruket av "banalitetstanken"

Debatten om pjäsen "Samtal före döden – Adolf Eichmanns sista timmar", som under vintern spelats på Stockholms stadsteater, föranledde filmvetaren och kritikern Hynek Pallas att reflektera över missbruket av begreppet "ondskans banalitet".

För två år sedan satt jag omtumlad och utmattad i en biograffätölj i Amsterdam.

Filmen som just hade haft premiär, Claude Lanzmanns dokumentär "The last of the unjust", var förvisso nästan fyra timmar lång. Men det var inte längden som påverkade – regissörens mest kända verk, den nu 30-årsjubilerande "Shoah", klockar in på nio och en halv timme.

"Shoah", den definitiva filmen om Förintelsen, gjordes på uppdrag av det israeliska förintelsemuseet Yad Vashem och tog sex år att spela in. "The last of the unjust" är ett av många "sidospår" från den 556 minuter långa, extremt långsamma och plågsamma resan in i dödens landskap och minnena de överlevande bär på.

Men det är inte vilket material som helst Lanzmann valde att klippa bort. Regissören var rädd för att de intervjuer – dussintals timmar – som han gjort med Benjamin Murmelstein skulle överskugga resten av filmen.

Murmelstein var rabbin i Wien och den siste "äldsten" i juderådet i Theresienstadt.

Theresienstadt är den tjeckiska garnisonsstad som hundratusentals judar passerade på vägen till massmordet. Min pappas familj hamnade nästan mangrant i de trånga kasernerna. Bara farmor överlevde – hon kom för sent för att skickas vidare till det industriella massmordet.

Filmen växlar mellan intima intervjuer på Murmelsteins balkong i Rom och Lanzmanns besök i Theresienstadt. Hans långsamma promenad från tågstationen till fästningen i gettot lämnar en hinna av illamående överallt i mig.

Jag påmindes om "The last of the unjust" efter diskussionen om pjäsen "Samtal före döden" (Leif Zern, DN 7/12, 9/12, 14/12 och Negar Josephi, Expressen 8/12). Jag har inte sett pjäsen, men är sedan länge intresserad av dess premisser: Adolf Eichmann och den banala ondskan. Därför reagerade jag på ett inlägg av pjäsens danske upphovsman, dramatiker Adam Price (DN 14/12) som ägnar sig åt denna bakgrund och menar att hans kritiker har missförstått den.

ENLIGT PRICE LEDDES Eichmann "av auktoritetstro, stora personligheter och en brinnande längtan efter beröm och erkännande". Han var ett "mass-

mordets diskreta mellanchef".

Och – något mer häpnadsväckande uttryckt – var Eichmann inte en av de "spektakulära nazisterna".

Det är egentligen inte påståenden som överraskar. Däremot att Price ger uttryck för Eichmann som symbol och metafor för "banal ondskan" som om det inte var en omstridd tanke.

Föreställningen om en av 1900-talets riktigt stora mördare som "banal" har sedan Hanna Arendts bok "Eichmann in Jerusalem: A report on the banality of evil" från 1963 slagit rot och växt till en sanning som kan uttryckas som en självklarhet.

Detta trots att till exempel den tyska filosofen Bettina Stangneths "Eichmann before Jerusalem" från 2011 (recenserad i DN 20/10 2014) tydligt har utmanat den här föreställningen. Stangneths bok är bland annat baserad på de så kallade Sassen-intervjuerna från 1957 där Eichmann skryter om mordet på judarna, om sina "prestationer" och önskar att "vi hade dödat samtliga 10,3 miljoner".

Vad "banaliteten" egentligen betyder har tolkats (och misstolkats) ordentligt genom åren. Själv har jag alltid läst Arendts tankar som systemkritik, hon undersöker människans position i det onda systemet. Mindre behagligt är det att ta del av ett radiosamtal mellan Arendt och Joachim Fest från 1964 (utgivet i bokform som "Eichmann war von empörender Dummheit – Gespräche und Briefe", 2011) där Arendt i ett samtal om Eichmann avfärdar "brottsliga motiv" i viljan att bli delaktig i ett större sammanhang eller i den känsla av makt som uppstod av denna. Det var, enligt Arendt, "allmänmänskligt".

DET KÄNNES IBLAND som att den tyska filosofen drogs med av sina teorier och glömde att "det större sammanhanget" var Nazityskland och den karriärstege Eichmann klättrade på handlade om att mörda flest judar på mest effektivt vis.

Det var inte en allmänmänsklig erfarenhet eller drivkraft.

Så även i den form Arendt tillskrev just Eichmann banalitet – en korkad byråkrat som drevs mer av karriärambitioner än ideologi – är det absolut inte en okontroversiell tanke.

Skuggan av den tanken skymmer, som Prices kommentar visar, sikten än i dag.

Eichmann är den frånvarande tredje huvud-

personen i "The last of the unjust". Murmelstein arbetade med honom i Wien när han som rabbin hjälpte judar att emigrera. När Murmelstein senare hamnade i Theresienstadt var Eichmanns fingeravtryck närvarande eftersom han organiserat gettot. Med sedvanlig perversitet kallade "mellanchefen" Theresienstadt för "modellgettot". Vid det skrivbord banalitetens förespråkare ser framför sig hjälpte han Joseph Goebbels att rita upp kulisser av normalitet. De byggdes upp framför de vidriga barackerna för att man skulle kunna spela in en propagandafilm och organisera ett besök som duperade Röda korset (omskrivet i SvD 3/7 2014).

Det tar således inte särskilt lång tid för Murmelstein att slakta Eichmann verbalt i "The last of the unjust". "Mannen", säger han skarpt, "var en demon".

LIKSOM DET FINNS överlevande som anser att Auschwitz inte bör beskrivas som helvetet eftersom det skapades av människor och därför bör behandlas som något människan är kapabel till (och ska bära skulden för) tror jag inte vi bör framställa massmördare som djävlar. Men i fallet Eichmann passar det engelska uttrycket "the greatest trick the devil ever pulled was convincing the world he didn't exist" väldigt bra.

Murmelstein var persona non grata i Israel – att vara äldste i ett getto innebar milt uttryckt en moralisk balansgång, vilket "Last of the unjust" handlar om – och fick kalla handen när han erbjöd sig att vittna mot Eichmann. Detta trots att den gamle rabbinen hade haft att göra med Eichmann på nära håll i många år.

Murmelstein beskriver någon som skiljer sig kraftigt från byråkraten som lyder order, som knappast bara är kuggen i ett maskineri. "Mellanchefen" var en korrupt, rabiät man som med egna händer tog del i Novemberpogromerna. En person som trots att han aldrig nådde en hög rang befann sig i den inre kretsen av massmordets tankesmedja. Eichmann deltog (vilket även Stangneths bok visar) i alla viktiga möten, och man förväntade sig "okonventionella lösningar" av honom i "judefrågan".

Tror man inte det är spektakulärt nog, har man gått på Hollywoodbilden av ondskan som pråligt utanpåskap.

Men jag förstår Arendts intentioner när hon

Adolf Eichmann

ställd inför Eichmann i Jerusalem 1961 tvingas tänka fram ett koncept, ett ord, bortom döds-kallarna och de blanka stövlarna. Eichmann är inte längre i trettioårsåldern, han närmar sig 60. Tunnhårig, snuvig, med byråkratglasögon.

TITTA NOGA PÅ rättegångsbilden av honom! Då kommer du närmare förståelsen av hur denna tolkning av banaliteten, av det som inte är "spektakulärt", grundlades på 1960-talet och hur den fortfarande ekar i vår syn på 1900-talets folk-

Johan Ulvesson som Eichmann i "Samtal före döden".

FOTO BENGT WANSELIUS

mord. Jag tror, som Kay Glans har skrivit i tidskriften Respons (6/2012), att en förklaring till att Arendts tes om ondskans banalitet omfattades var decenniets traditionsuppror. Respekt för auktoriteter var det stora problemet – även i Eichmanns fall.

Dessa saker – inklusive karikatyren av den grådaskige smådumme mellanchefer – är en lika viktig förklaring till missbruket av "banalitetstanken" om Eichmann, som de hjälper oss att förklara hur man kunde lämna kommunismens

fasor bakom sig så hastigt 1989. Inget system har väl tätt sig så byråkratiskt långtråkigt och fullt av mellanchefer som socialistländernas? Människor skickades till Gulag av tunnhåriga herrar på tråkiga kontor för att de protesterade mot upplösandet av sin idrottsförening. En bättre kuliss för människoförstörande får man leta efter.

Föreställningen om massmördaren som "vanlig" och ospektakulär spelar även in i andra sammanhang. I år är det 50 år sedan de brutala massmorden på kommunister i Indonesien. Alla som har sett Joshua Oppenheimers hyllade dokumentärfilmer om händelserna, "The act of killing" (2012) och "The look of silence" (2015), vet hur överkligt det är att möta de skröpliga gamla mördarna. Men eftersom filmerna inte reproducerar föreställningen om det banala så har de lyft dessa "vanliga" män – de som iförda Hawaiiiskjortor visar upp hur de på löpande band ströp och slaktade – ur normaliteten och skapat ett viktigt samtal i Indonesien.

EFTER VISNINGEN AV "The last of the unjust" i Amsterdam pratade jag med den nu 90-årige Lanzmann – en gång i tiden fransk motståndsmän och ena hörnet i en kärlekstriangel med Simone de Beauvoir och Jean-Paul Sartre. Han hade få varma ord till övers för dem som använder termen "banal ondska". Samma vecka hade regissören förklarat för engelska tidningar att rättegången mot Eichmann var smutsig, full av fel och "ledd av ignoranter". (I detta förenas han med Arendt, som ansåg att internationell rätt skulle ha handskats med fallet.)

Jag frågade om Lanzmann trodde att historien hade blivit en annan om materialet i "Last of the unjust" ändå hade kommit med i "Shoah" för 30 år sedan.

Hade samtidens bild av Eichmann och banaliteten varit annorlunda i dag?

Han tittade stint på mig.

"Naturligtvis. Det fanns *aldrig* något banalt med den mannen".

Hynek Pallas

Fil dr i filmvetenskap och kritiker. Artikeln publicerades ursprungligen i Dagens Nyheter 29/12 2015.

IS förenar shia-hat med antisemitism

Gästkrönika av Evin Ismail

Islamiska statens, IS, antisemitism har tidigare bland annat uppmärksammats då de kallat Obama för "judarnas mula" och Al-Qaida för "Jews of Jihad". IS har anklagat Al-Qaida för att vilja infiltrera IS i syfte att förstöra gruppen inifrån. Judar anklagas bland annat för att infiltrera Medina i Saudiarabien genom att låtsas vara muslimer. Antisemitismen används här för att övertyga Al-Qaida-anhängare att ansluta sig till IS. Detta samtidigt som IS måste dementera andra konspirationsteorier om att de själva skulle styras av judar.

Det senaste numret av IS magasin Dabiq är ett temanummer om shia-islam och reflekterar rörelsens hat mot shia-muslimer, här uppmanar man till mord på världens alla shia-muslimer. Det är även ett nummer där judehatet är mer frekvent i jämförelse med tidigare nummer, en sökning visar att judar nämns över 50 gånger. I numret förekommer bilder på iranska religiösa ledare vid begravningsplatser med bildtexter om att shia-muslimer sörjer och hedrar döda judar.

En genomgång av tidigare nummer av Dabiq och den antisemitism som uttrycks där visar att man kombinerar tre olika antisemitiska uppfattningar. Den är en kombination av 1) klassiska europeiska antisemitiska konspirationsteorier 2) Illuminati-liknande-konspirationsteorier och 3) antisemitiska uppfattningar med en hänvisning till olika muslimska teologiska texter.

IS antisemitism har aktualiserats och förstärkts i det senaste numret eftersom man använder sig av antisemitismen för att misskreditera shia-islam, vilket de bland annat gör genom att propagera konspirationsteorin om att shia-islam skapades av en jude vid namn Abdullah Ibn Saba. Denna idé har funnits länge inom den extrema wahabist-rörelsen, men det är i detta nummer som IS för första gången utförligt skriver om denna teori.

Shia-muslimer kallas i detta nummer för "Ummats (den muslimska

gemenskapens) judar", och man menar att vissa av shia-muslimerna egentligen är judar som låtsas vara muslimer för att sprida sitt "avvikande beteende" och för att "skada islam". I texten står det bland annat att "judar och shia-muslimer är två sidor av samma mynt" och det radas upp olika påstådda likheter mellan judar och shia-muslimer, man menar bland annat att båda grupperna är lögnaktiga och att de avskyr ängeln Gabriel.

Ibn Saba kallas för Paulus föregångare, Paulus som enligt en tolkningstradition som delas av IS anses ha korrumpert kristendomen genom att som jude låtsas vara kristen. Ibn Saba utmålas som en person som avskydde islam och som ville korrumpera religionen med nymodigheter. Slutligen menar man att shia-muslimerna väntar på den judiske "Dajjal" (en falsk profet som skall komma nära domedagen), IS menar att shia-muslimer och judar planerar att stödja Dajjal mot "muslimerna".

Allt detta menar man är tecken på att den sista timmen närmar sig och man uppmanar sina läsare att "ignorera förvirringen som sprids av dem som åkallar helvetes-elden", och att istället, medan man

utför jihad, reflektera över shia-muslimernas tillstånd och att söka skydd mot den splittring och ondska som Dajjal står för.

Söker man på "Dajjal" på internet finner man konspirationssajter och bilder med koppling till Illuminati-konspirationsteorin. Dajjal tros vara en ögd och en vanlig symbol inom Illuminati-konspirationen är ett öga i en pyramid. Att närmare undersöka hur den antisemitiska teorin om Dajjal och den populära Illuminati-konspirationen samverkar och influerar unga personer ter sig, i ljuset av IS-propaganda och dess apokalyptiska världsbild, som allt viktigare för att förstå IS attraktionskraft bland ungdomar världen över.

Evin Ismail

Doktorand i sociologi vid Uppsala universitet.

»IS använder antisemitismen för att misskreditera shia-islam.«

Seminarium om fördomar och extremism

Den 4 februari 2016 arrangerade SKMA tillsammans med EU-kommissionen, Forum för levande historia och Europaparlamentet ett seminarium för lärare och andra grupper om fördomar, gruppfiendlighet och politisk extremism.

Lena Jersenius och Mathan Ravid.

Andreas Zick föreläser.

Seminarier, som ägde rum i Europahuset i Stockholm, avslutade det stora utbildningsprojekt om Förintelsen, antisemitism, rasism och antidemokratiska ideologier som SKMA genomfört (se s. 12). Projektet redovisades av Lena Jersenius, kanslichef och utbildningsansvarig på SKMA, och Mathan Ravid, som lett elevutbildningarna.

Seminarier öppnades av Katarina Areskoug Mascarenhas, chef för EU-kommissionens representation i Sverige, SKMA:s ordförande Willy Silberstein och Stefan Andersson, projektledare på Forum för levande historia.

Stéphane Bruchfeld, idéhistoriker vid Hugo Valentin-centrum vid Uppsala universitet, diskuterade i en föreläsning Förintelseundervis-

ningens relevans idag och professor Andreas Zick, chef för The Institute for Interdisciplinary Research on Conflict and Violence vid Bielefelds universitet, belyste gruppfiendlighetens former, drivkrafter och funktioner i Europa och pekade på möjliga motstrategier.

Jonathan Leman, researcher på Expo, beskrev den extrema högerens ideologier och miljöer i Sverige och Europa och Evin Ismail, sociolog vid Uppsala universitet, föreläste om extremistisk ideologi, propaganda och rekrytering utifrån Islamiska statens budskap och agerande. EU-parlamentarikern Soraya Post medverkade via video och talade om arbetet mot antiziganism i Europa och Sverige. Ca 90 personer deltog.

Den 5 februari arrangerade SKMA tillsam-

mans med Forum för levande historia och Juidiska Museet ett seminarium för pedagoger som ingår i SKMA:s och FLH:s Holocaust Education-nätverk. På seminarier, som ägde rum på Juidiska Museet, presenterade Oscar Österberg, Forum för levande historia, en kartläggning av utbildningar om Förintelsen som genomförts av International Holocaust Remembrance Alliance. Därpå följde en visning av utställningen "Albumet från Auschwitz" samt en föreläsning på temat av Stéphane Bruchfeld. Avslutningsvis föreläste Imke Hansen, historiker vid Hugo Valentin-centrum vid Uppsala universitet, om Auschwitzmuseets tillkomsthistoria och hur före detta fångar var delaktiga i utformandet av det framtida museet.

Ungdomar i samtal med överlevande

I samband med högtidlighållandet av Förintelsens minnesdag i Malmö den 27 januari samtalade Lea Gleitman, överlevande, med Rebecca Gellert och William Goldman, två ungdomar som deltagit i SKMA:s utbildningsresor till Förintelsens platser i Polen. Samtalet, som ägde rum på Panora, blev väldigt givande och fick stort gensvar från publiken, meddelar medarrangörerna Anita Marcus och Sarah Forsell.

William Goldman, Rebecca Gellert och Lea Gleitman.

FOTO HENRIK RÅMBE

”Nu säger jag ifrån”

SKMA:s stora utbildningsprojekt om Förintelsen, antisemitism och rasism är avslutat. 408 elever och 81 lärare från 84 olika högstadieskolor runt om i Sverige har deltagit. Utvärderingarnas budskap är tydligt: utbildningen har djupgående påverkat både elever och lärare.

I tidigare nyhetsbrev har vi rapporterat om den unika regeringsstödda utbildningssatsning som SKMA genomfört sedan hösten 2014, med syfte att ge ökade kunskaper om nazismens förbrytelser, rasistiska och antidemokratiska idéer samt fördjupa förståelsen för demokratiska värderingar.

De tolv genomförda utbildningarna inom satsningen har inkluderat två dagars förberedelser, en fem-sex dagar lång studieresa till Förintelsens platser i Polen samt två dagars uppföljande träffar. Innan avfärd till Polen talade vi om demokrati och nazismen som ideologi, antisemitismens historia samt hur judar, romer, funktionshindrade, homosexuella och andra drabbades av den nazityska politiken.

I Polen besökte vi de gamla judiska kvarteren i Krakow för att belysa judiskt liv före 1939. Därefter vandrade vi i det tidigare gettoområdet i staden, samt gjorde studiebesök i det före detta koncentrations- och förintelselägret Auschwitz-Birkenau. Dessutom reste vi till Jordanow, en av de tiotusentals städer och byar i Östeuropa vars judiska befolkning helt utplånades, samt den skola i Rabka som den nazistiska säkerhetstjänsten (*Sicherheitsdienst*) upprättade för utbildning av bland andra SS-soldater.

Guidade turer varvades med gruppdiskussioner om Förintelsens olika aktörer – offer, förövarna, åskådarna samt de få som gjorde skillnad genom att hjälpa folk i nöd. Just betydelsen av att agera är något vi återkommit till när vi kommit hem från resan.

På de uppföljande träffarna har vi samtalat om folkmord och mänskliga rättigheter efter 1945, samt analyserat och diskuterat nutida konspirationsteorier, fördomar och

(2/2) Ambassadörer. Muntaha Abdullahi, Thilde Stenson, Benjamin Ergül och Edvin Nilsson är alla eniga om att sprida sina nyvunna kunskaper och upplevelser kring antisemitism, rasism och fördomar vidare. | Bild: Viktor Westin

Unga lär om nazism och rasism

Norrköpings Tidningar uppmärksammade SKMA:s utbildningsprojekt.

hat mot judar, muslimer, romer, svarta, homosexuella och andra grupper. Med utgångspunkt i elevernas egen vardag har vi samtalat om vikten av att agera och ta ställning när man ser att någon utsätts för kränkningar, hat och diskriminering.

I februari i år avslutades projektet – sammanlagt har 408 elever och 81 lärare från 84 olika högsta-

dieskolor på 31 olika orter från Malmö i söder till Arvidsjaur i norr deltagit. Alla har de fyllt i utvärderingar efter avslutad utbildning. Här återger vi omdömen och reflektioner från några av de elever och lärare som deltog.

Mathan Ravid

”Vågar ta diskussioner”

”Jag blev särskilt berörd av enskilda personers öden. Allt blev så mycket verkligare när vi pratade om människor som befann sig i samma period av livet som jag gör. Som togs ifrån sin familj och mördades. Jag har verkligen fått en djupare inblick i Förintelsen och förståelse för vad som hände. Resan blev för mig en inspirationskälla att kämpa för att detta inte ska hända igen, och för att till exempel våga ta diskussioner jag inte vågat innan. Det är väldigt svårt att ordna en sådan resa för alla människor...men utbildningen vi gick på är förmodligen ett av de bästa sätten att motverka rasism!”

Jakob
elev på Funkaboskolan i Kalmar

”Öppnat mina ögon”

”Åhhh, inte nu igen, vi vet redan vad som hände, vi behöver inte prata om det en gång till!” Så reagerade jag när min förra historielärare berättade att vi skulle prata om Förintelsen i skolan. Jag kände verkligen att det var onödigt eftersom jag ansåg att

jag redan visste allt. Det jag insåg efter SKMA:s utbildning var att jag inte visste någonting. Det jag lärt mig om vad de här människorna, personerna, blev utsatta för – förtryck, förföljelser, våld, mord – har verkligen ändrat hela min syn på Förintelsen, antisemitism och rasism i allmänhet. Kunskapen har öppnat mina ögon för hur samhället idag ser ut, hur fördomar och hat lever kvar och hur viktigt det faktiskt är att lära sig om historien. Jag ska vara ärlig: för ett år sedan tyckte jag om att kalla mig själv för antirasist, jag till och med skröt lite om det. Men jag, som så öppet och stolt var antirasist, reagerade inte alls på olika rasistiska skämt och uttryck som jag hörde dagligen. Uttryck som ’sluta juda dig’ och stöldskaämt om den ende romen i min dåvarande klass var saker jag hörde ständigt, men vad gjorde jag? Jag blev van vid uttrycken och ignorerade dem, skämtet skrattade min utsatta klasskompis åt själv så då

blev det ju okej, eller hur? Idag reagerar jag, idag säger jag ifrån. Dels för att jag lärt mig om bakgrunden till uttrycken, men också för att jag insett vad det kan leda till ifall det ignoreras.”

Leyla

elev på Augustenborgsskolan i Malmö

”Argumenterar emot på sociala medier”

”En sak jag känner efter att jag kom

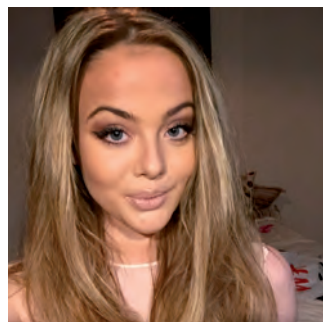
hem från utbildningen är att jag märker mycket oftare när folk i exempelvis skolan säger rasistiska saker. Det behöver inte vara att de menar något illa, de kanske bara skämtar lite med sina kompisar, men nu blir jag väldigt irriterad och reagerar. Jag argumenterar också emot rasistiska uttalanden på sociala medier så ofta jag kan. Innan resan tror jag inte att jag uppmärksammade sådant på samma sätt jag gör nu, för jag förstod helt enkelt inte riktigt.”

Maja

elev på Tunaskolan i Luleå

”Jag kan göra skillnad”

”Innan utbildningen var jag medveten om vad som pågick när det gäller rasism och antisemitism. Trodde jag. Jag levde i ovisshet om omvärlden

och tog demokratin för given. Idag känner jag mig som en ny människa. Jag är källkritisk, empatisk och mer kunnig inom ämnet. Förut brukade jag hålla mina åsikter för mig själv. Nu har jag öppnat upp mig och delar med mig av mina erfarenheter och kunskaper till människor som tänker som mitt gamla jag, och jag känner att jag kan göra skillnad. Vi ungdomar kan förändra, och det är precis det vi får motivation till att göra efter en sådan här utbildning.”

Elsa

elev på Elinebergsskolan i Helsingborg

”Bland det bästa som hänt mig”

”Jag känner att jag har mycket mer kunskaper och att jag kan uttrycka mig med mer säkerhet. Och jag märker jag saker som jag inte märkte förr. Jag skulle verkligen säga att jag uppskattar allting jag har mer nu än vad jag gjorde innan och att jag tänker mer på hur man ska behandla människor. Att berätta om hur hemska det var för människorna som förföljdes under Förintelsen och diskutera de negativa tecken man ser i samhället idag tror jag är ett bra sätt att bemöta folk som uttalar sig rasistiskt. Denna utbildning är bland det bästa som har hänt mig som person.”

Isac

elev på Kanalskolan i Skellefteå

”Nu protesterar jag”

”Utbildningen har förändrat min syn på det mesta. Man har fått en bra bild av det hemska som hände under

andra världskriget och hur det började. Jag har fått större respekt för människor och om någon gör narr av judar, invandrare eller andra så protesterar jag starkt. Okunskap kan leda till rasism genom propaganda, och på skolan är det sjukt många som uttalar sig rasistiskt fast de inte kan något om rasism. Det brukar vi prata om, och nu är det ofta enklare att ’vinna över’ okunniga elever i diskussioner.”

Simon

elev på Fridhemsskolan i Arvidsjaur

”Mer uppmärksam nu”

”Nere i Polen var min reaktion att stänga allt ute, det sjönk inte in förrän långt senare. Men jag känner nu att jag äntligen kan förstå vad vi sett och varit med om. Utbildningen var verkligen jättebra, man tar ämnena mer på allvar nu och jag lärde mig mer än vad jag skulle kunna göra i skolan. Nu är man mer uppmärksam när man hör till exempel rasistiska uttryck och är inte rädd för att ta en diskussion.”

Moa

elev på Höglundaskolan i Sundsvall

FOTO: MATHAN RAVID

Elever från Strömsunds kommun besöker Auschwitz-Birkenau.

”Vikten av civilkurage”

”De personliga berättelserna vi fick höra är viktiga för att de miljoner människor som mördades inte bara ska bli siffror. Om man till exempel berättar om en person under flykten till getto blir det mycket mer levande och påverkar mer än om man bara ger statistik. Utbildningen har fått mig att förstå vikten av civilkurage och har på så sätt ökat mitt eget. Nu känner mig mer manad, motiverad och ansvarig att säga ifrån om något är fel. Vad andra kommer tycka om mig för att jag går emot gruppen har blivit mindre viktigt.”

Rebecka

elev från Södertörns friskola i Stockholm

”Viktig process sattes igång”

”Jag tror att en viktig process sattes igång hos eleverna under utbildningen. Dels blev de djupt berörda och kunde äntligen sätta ett ansikte på alla ”siffror” (berörda människor) under Förintelsen. Dels kunde de göra kopplingar till sitt eget liv – hur är det idag, och delar inte också vi ofta upp samhället i ”vi” och ”dom”? Många funderingar har väckts, och

de visar redan mindre acceptans för fördomar och kränkningar. Som pedagog fick jag en mycket djupare insyn i vad Förintelsen innebar, och

många tips, råd och idéer på hur man kan resonera tillsammans med eleverna kring viktiga värderingsfrågor.”

Danuta

lärare på Stureskolan i Arboga

”Bästa fortbildning jag varit med om”

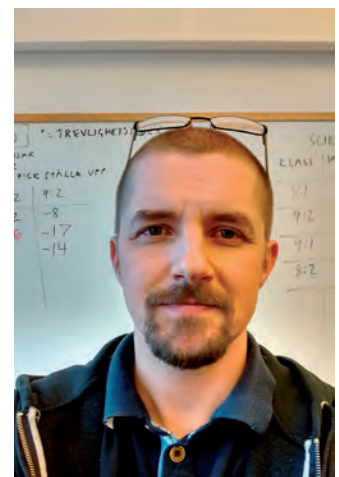
”Detta har varit den bästa fortbildning jag någonsin varit med om under hela min pedagogiska karriär (jag fyller 60 i år). Innehållet har varit mer aktuellt än någonsin och högst angeläget. Bland det mest givande

har varit att få fakta på de autentiska platserna – nu kan jag argumentera och undervisa med en mycket större trygghet. SKMA:s ledare har verkligen gått på djupet innehållsmässigt och samtidigt kunnat ’läsa av’ ungdomarna och locka fram bra diskussioner. Våra elever lever i en miljö där främlingsfientlighet och rasism växer sig starkare, och de har nu fått användbara ’verktyg’ och argument. Jag är övertygad om att de kommer bli oerhört kunniga, bra och viktiga ’ambassadörer’ i framtiden.”

John

lärare på Fårösundsskolan på Gotland

perspektiv. Jag är säker på att mina elever, precis som jag, alltid kommer

”Ovärderlig kunskap”

”Vad har varit mest givande för mig som lärare? Kanske att få se platserna och uppleva miljöerna ’på riktigt’. Efter denna studieresa kan jag på ett bättre sätt levandegöra Förintelsen för mina elever – och därmed på ett mer engagerat och intresseväckande sätt förmedla ovärderlig kunskap! Ungdomarna har fått med sig så mycket från denna utbildning. Kunskap, upplevelser, tusen intryck att smälta, nya vänner, insikter och

att minnas resan till Polen. Jag tror också att de har haft stor glädje (och nytta) av att få träffa, och integrera med, så många andra elever med olika bakgrunder från olika skolor och områden. Jag är övertygad om att de efter denna utbildning mer än tidigare kommer att uppmärksamma och reagera på rasism och kränkningar i vardagen.”

Christian

lärare på Oxbacksskolan i Södertälje

Kalendarium

ELEV- OCH STUDIERESOR

Under vårterminen 2016 kommer fyra elevresor till Krakow, Auschwitz och Rabka att arrangeras. Totalt deltar ca 120 elever och lärare från Stadsöskolan i Luleå, Fellingsbro folkhögskola, Sörlidensskolan i Örnsköldsvik och AAB Industrigymnasium i Ludvika. Utbildningarna leds av Ewa Andersson, Ronny Juhlin, Carola Olsson och Mathan Ravid.

UTBILDNINGAR OCH SEMINARIER

JANUARI-FEBRUARI

Elevutbildning för högstadieselever. De två sista utbildningarna i det regeringsfinansierade projektet om Förintelsen och rasistiska och

antidemokratiska idéer genomfördes i januari och februari månad. Ett fyrtiotal elever och lärare från Gotland respektive Stockholm, Solna och Södertälje deltog i utbildningarna, som inkluderade för- och efterseminarier samt en studieresa till Krakow, Auschwitz och Rabka. Utbildningarna leddes av Ewa Andersson, Mathan Ravid och Lena Jersenius.

4-5 FEBRUARI

I samverkan med EU-kommissionen i Sverige, Europaparlamentet och Forum för levande historia anordnades en utbildningsdag den 4 februari med rubriken "Kunskap och respekt. Att motverka fördomar och rasism". Deltagare var EU-

kommissionens nya skolambassadörer, medarbetare från de lokala EU-kontoren samt SKMA:s och FLH:s Holocaust Education-nätverk.

Den 5 februari fortsatte utbildningen för nätverket med ett arrangemang i samarbete med Judiska museet i Stockholm. Under dagen medverkade bland annat idéhistorikern Stéphane Bruchfeld och fil dr Imke Hansen.

MÖTEN OCH ARRANGEMANG

28 APRIL

Möte för SKMA:s stödmedlemmar med presentation av SKMA:s stora utbildningsprojekt om Förintelsen, antisemitism och rasism. Mer information följer.

JOSSEBELL AB

Stöd SKMA:s arbete mot antisemitism!
Swisha ditt bidrag på nummer 123 288 68 93

Det går också bra att använda plusgiro 30 129-1 eller bankgiro 861-6112

Läs mer på skma.se eller ring 08 667 60 90

ANNE SEIDEMAN VÄLKOMNAR DIG TILL EYECENTER

EyeCenter erbjuder glasögon,
kontaktlinser, solglasögon och
Stockholms enda specialavdelning
för barnglasögon.

ÖGONLÄKARE - OPTIKER - ORTOPTIST (skelningsexpert)

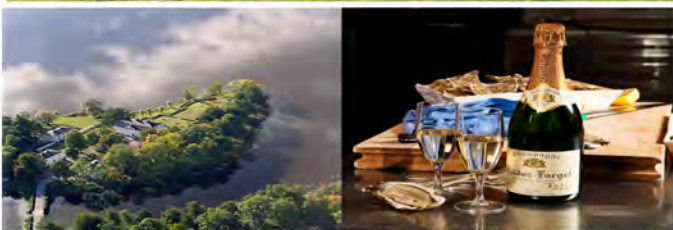
Unikt koncept mitt i City

EC
EYECENTER

MÄSTER SAMUELSGATAN 39 • 08-24 40 55

10% rabatt vid uppvisande av annons

www.eyecenter.se

Yxtaholms Slott,

en pärla mitt i Sörmland på egen ö, endast 11 mil från
Stockholm.

Vi erbjuder idyllisk natur året om, god mat från lokala
bönder som lagas med kärlek, bästa service och varmt mot-
tagande.

Boka gärna ett av våra spännande slottspaket.
Kom och njut i vår fina strandbastu med utomhus-jacuzzi
eller spela på vår nya toppfräscha tennisbana.

Fantastiska konferensfaciliteter erbjuds till företagsgäster.

**YXTAHOLMS
SLOTT**

Tel 0157-244 40 | Fax 0157-244 41

www.yxtaholmsslott.se

info@yxtaholmsslott.se

Supernöjda kunder och lyckliga säljare - NY INSPIRATIONSKÄLLA att ösa ur!

Det du ger får du tillbaka - bli bäst på sälj!

Supernöjda kunder, lyckliga säljare och framgångsrik försäljning - låter det som en utopi? Det är det inte!

Men vem är egentligen säljare? Hur gör man för att lyckas överträffa kundernas förväntningar - och därmed öka lönsamheten?

I *Susanne Einhorn*s nya bok får du och din personal på ett mycket konkret sätt ta del av de små stegen som skapar den stora skillnaden!

Priser:
1-10 ex 349:-/st
11-20 ex 299:-/st
21-50 ex 249:-/st
(Moms + porto tillkommer.)

Beställ boken på:

www.market.se/supernojdakunder
eller ring 08-440 76 71

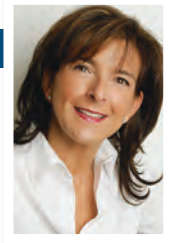
Så här skriver författaren:

"Jag är övertygad om att du som säljare är den avgörande faktorn. Så se din vikt i guld. För när du bestämmer dig för att skapa supernöjda kunder blir du en lyckligare säljare och butiken mer lönsam. Allt du ger från hjärtat får du tillbaka".

Om Susanne Einhorn:

Susanne Einhorn är beteendevetare med mer än 10 års yrkeserfarenhet från detaljist- och servicebranschen i såväl USA som Sverige.

Sedan sent 80-tal har hon arbetat med att förbättra och effektivisera försäljningsarbetet i olika typer av organisationer.

market: .tidning .plus .se .nyhetsbrev .fakta .event

CREATIVE
meetings

MIAB
Mordenfeld Information AB

STÖDER SKMA

Vill du ha någon som tillvaratar
våra judiska intressen imorgon?

**Bli då medlem i en
Judisk församling idag!**

De judiska församlingarna har som uppgift att möjliggöra ett judiskt liv idag - och för våra barn och barnbarn imorgon.

Vi har ett stort utbud och representerar våra medlemmar i många olika frågor, både i media och gentemot statsmakten.

Du behövs NU för att vi skall kunna fortsätta vår viktiga verksamhet.

Bli medlem i en församling nära dig!

Judiska Församlingen
Göteborg
www.judiskoforsamlingen.se

Judiska Församlingen
i Stockholm
www.jfs.se

JUDISKA
FÖRSAMLINGEN
MALMÖ
www.jfm.se

Judiska Församlingen
Nordvästra Skåne
Helsingborg
info@jfn.se

De judiska församlingarna är förenade i Judiska Centralrådet i Sverige

Investering i Kunskap AB Strategikonsulting & Investeringar

Box 5216, 102 45 Stockholm
Tel 08-670 65 00

MANA RE

PAUL LOESER & CO AB

OTROLIGT LÄTTA RESVÄSKOR TILL GROSSISTPRISER

NYHET - PRESENTREKLAM

Vid köp av resväska med hänvisning till denna annons lämnas bidrag till SKMA.

*Mycket välkomna till www.resvaskor.com
eller butiken på Kommendörsgatan 34
hälsningar Peter Loeser*

Box 27027, 102 51 Stockholm * 08/ 661 67 33
palos@swipnet.se * www.resvaskor.com

Willy Silberstein AB erbjuder

- Medieträning: du blir vassare och tydligare i media efter en träning med Willy Silberstein, dina chanser att nå ut förbättras avsevärt.

- Moderatorsuppdrag: Willy Silberstein lovar ett högt tempo och tydliga besked som moderator vid debatter eller utfrågningar.

Så här sade f.d. näringsministern om Willy Silberstein som moderator:

"Willy Silberstein kan få en debatt att lyfta. Han ställer vassa frågor, håller högt tempo och ger sig inte förrän han fått svar. Det gör en debatt informativ och underhållande."

Björn Rosengren, f d näringsminister

Willy Silberstein,
070 606 26 00
willy@silbersteinab.se

Media

Frankel

STÖTTAR ARBETET
MOT ANTISEMITISM

IPU | Talent Insights

är ett verktyg som ger viktiga insikter kring beteenden och drivkrafter och belyser vilken utvecklingspotential som finns.

Nytt verktyg

 IPU | EQ-analys

www.ipu1973.se

 IPU Institutet för
Personlig Utveckling

svenska | mot kommittén | antisemitism

BILDAD I ENLIGHET MED NANSEN-KOMMITTÉNS DEKLARATION, OSLO 1983

- är en ideell, religiöst och politiskt obunden organisation, som har till ändamål att förebygga och motverka antisemitism och rasism.
- bedriver en varierad, rikstäckande verksamhet.
- informerar politiker, myndigheter och media om rasism och antisemitism.
- samarbetar med utländska organisationer, universitet och forskningsinstitut i frågor som rör antisemitism och rasism.
- samarbetar med skolor, studieförbund, folkhögskolor, liksom med andra svenska demokratiska antirasistiska organisationer. Vi samarbetar även med Forum för levande historia.
- bedriver ett långsiktigt arbete för att bredda och fördjupa kunskaperna om antisemitism, rasism och Förintelsen inom skolan. Ett led i detta projekt är arrangerandet av seminarier över hela landet för lärare, liksom årliga fortbildningsresor till forsknings- och utbildningsinstitut i Polen och Baltikum.
- producerar och distribuerar skrifter och annat undervisningsmaterial om Förintelsen, antisemitism, rasism och nazism.
- ger ut ett nyhetsbrev som skickas till kommitténs medlemmar, lärarnätverk och opinionsbildare.

STÖD SVENSKA KOMMITTÉN MOT ANTISEMITISM
PLUSGIRO 30 1 29-1, BANKGIRO 861-6112

SKMA|SVENSKA KOMMITTÉN MOT ANTISEMITISM
ANSVARIG UTGIVARE: WILLY SILBERSTEIN
REDAKTÖR: HENRIK BACHNER
LAYOUT: KARL GABOR

BOX 22330, 104 22 STOCKHOLM, SWEDEN|TEL +46(0)8 667 60 90|FAX +46(0)8 652 60 90
E-POST INFO@SKMA.SE|WWW.SKMA.SE|PLUSGIRO 30 1 29-1|BANKGIRO: 861-6112

Artiklar i Nyhetsbrevet som ej författats av SKMA:s ordförande eller SKMA representerar inte nödvändigtvis SKMA:s åsikter.